

Sygn. akt XVII AmE 187/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant – stażysta Dominika Zajdowska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 grudnia 2019 r., znak: DEK. (...)(...) ((...): (...))

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1260 zł (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt złotych), w tym kwotę 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 187/22

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 31 grudnia 2019 r., znak: DEK. (...)(...) ((...): (...)) na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a, art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 2a pkt 3 w związku z art. 9a ust. 1a pkt 2, art. 56 ust. 3 i ust. 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755, ze zm.), a także w związku z art. 186 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2018 r., poz. 2389, ze zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2096, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) S.A. z siedzibą w G., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...) orzekł, że:

1) przedsiębiorca: (...) S.A. z siedzibą w G., nie wywiązał się w roku 2014, z określonego w art. 9a ust. 8 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.), obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym ust. 5, obliczonej w sposób określony w ust. 8a,

2) za zachowanie opisane w punkcie pierwszym wymierzam przedsiębiorcy: (...) S.A. z siedzibą w G., karę pieniężną w kwocie 128 925,30 zł (słownie: sto dwadzieścia osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych i trzydzieści groszy).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) S.A. z siedzibą w G. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 9a ust. 1a, ust. 2, ust. 5 pkt 2 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo Energetyczne (Dz. Nr 54, poz. 348 ze zm., dalej jako „P.e.”) w brzmieniu obowiązującym do dnia 03 kwietnia 2015 roku w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 lit. d i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 lipca 2011 roku w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. z 2011 r., Nr 176, poz. 1052 ze zm., dalej jako „Rozporządzenie”) oraz w zw. z w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 2014 roku o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014, poz. 490.). poprzez ich błędną, wyłącznie literalną i zawężającą wykładnię, która to nie uwzględnia dyrektyw wykładni funkcjonalnej, celowościowej i systemowej, polegającą na uznaniu, że do podstawy obowiązku uzyskania i przedstawienia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako „Prezes URE”) do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji lub uiszczania opłaty zastępczej należy zaliczyć wyłącznie tę ilość energii, która została sprzedana do odbiorców w roku kalendarzowym, którego dotyczy realizacja przedmiotowego obowiązku, przy czym ilość ta winna zostać ustalona jedynie w oparciu o dane pomiarowe dotyczące sprzedaży dokonanej w tym roku i uzyskane przez sprzedawcę najpóźniej do dnia 30 czerwca roku następującego po tym roku (bez uwzględnienia dokonanych po tej dacie korekt faktur wystawionych w wyniku korekty danych pomiarowych otrzymanych od Operatora Systemu Dystrybucyjnego w zakresie ilości sprzedanej energii elektrycznej), co w konsekwencji prowadzi do niemożności uwzględnienia i rozliczenia całego oraz rzeczywistego wolumenu sprzedanej energii elektrycznej za dany rok, a dalej możliwości powstania nadużyć i luk w realizacji obowiązku umorzeniowego;

b) art. 56 ust. 1 pkt 1a P.e. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 roku) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na wymierzeniu powódce kary pieniężnej w sytuacji, gdy powódka w całości i prawidłowo wywiązała się z obowiązków, o których mowa w przedmiotowym przepisie;

2. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik postępowania, a mianowicie:

a) art. 8 § 1 k.p.a. i art. 9 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 P.e. (w brzmieniu obowiązującym w trakcie postępowania) poprzez brak odpowiedzi Prezesa URE na wątpliwości powódki, zgłaszane kilkakrotnie na piśmie w toku postępowania, co do okoliczności prawnych mających wpływ na ustalenie obowiązków powódki w prowadzonym postępowaniu, co w konsekwencji skutkowało pominięciem zidentyfikowanej przez powódkę istotnej okoliczności tj. merytorycznego wykazania wadliwości metodologii Prezesa URE w przedmiocie wyliczania wysokości obowiązku umorzeniowego i wydaniem wadliwej decyzji nakładającej karę pieniężną;

b) art. 7 k.p.a., 77 § 1 i 4 k.p.a. i art. 80 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 p.e. (w brzmieniu obowiązującym w trakcie postępowania) poprzez nienależyte i niepełne przeprowadzenie postępowania dowodowego, nieuwzględnieniu faktów znanych organowi z urzędu oraz błędną ocenę materiału dowodowego i okoliczności faktycznych sprawy polegającą zwłaszcza na:

i. braku przeprowadzenia dowodu z wyjaśnień pracowników powódki w przedmiocie sposobu kalkulacji podstawy do realizacji obowiązku umorzeniowego wynikającego z art. 9a ust. 8 P.e.;

ii. nieuwzględnieniu znanych Prezesowi URE z urzędu faktów odnośnie specyfiki rynku energetycznego, w tym zwłaszcza obowiązujących przepisów branżowych i podatkowych (wymienionych i szczegółowo opisanych w

uzasadnieniu odwołania) dotyczących okresów rozliczeniowych, sposobu i terminów wykonywania korekt danych pomiarowych, a także przekazywania tych danych do przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej oraz wystawianych w ich wyniku korekt dokumentów rozliczeniowych;

(...). błędnej ocenie materiału dowodowego w postaci informacji dotyczących wolumenu sprzedanej energii elektrycznej do odbiorców końcowych w roku 2014 roku, sporządzonej według wskazań Prezesa URE oraz przekazanych przez powódkę w toku prowadzonego postępowania, polegającej na uznaniu tych informacji za miarodajne dla określenia wysokości podstawy do obowiązku umorzeniowego, podczas gdy dane te zostały sporządzone według niewłaściwej dla jej ustalenia metodologii;

c) art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 P.e. (w brzmieniu obowiązującym w trakcie postępowania) poprzez niekompletne uzasadnienie prawne zaskarżonej Decyzji, które to nie zawierało żadnych rozważań odnośnie wykładni zastosowanej podstawy prawnej (przepisów określających sposób ustalenia podstawy do realizacji obowiązku umorzeniowego) w kontekście podniesionych przez powódkę w toku postępowania argumentów prawnych, zwłaszcza dotyczących spójności interpretacji sposobu realizacji tegoż obowiązku z innymi przepisami normującymi prawidłowe ustalenie wolumenu sprzedanej energii elektrycznej;

d) art. 7a § 1 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 P.e. (w brzmieniu obowiązującym w trakcie postępowania) poprzez rozstrzygnięcie istotnych i niewyjaśnionych wątpliwości co do treści norm prawnych określających sposób realizacji spoczywającego na powódce obowiązku umorzeniowego na niekorzyść powódki.

Podnosząc powyższe zarzuty odwołujący wniósł o:

1. uznanie przez Prezesa URE, na zasadzie art. 479⁴⁸ § 2 k.p.c., niniejszego odwołania za słuszne i uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie;

a w przypadku nieskorzystania przez Prezesa URE z uprawnień, o którym mowa powyżej, odwołujący wniósł o:

2. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie;

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;

Ponadto odwołujący wniósł o:

4. przeprowadzenie rozprawy, w tym także pod nieobecność powódki;

5. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z następujących dokumentów na wykazanie podanych poniżej faktów:

a. pisma powódki z dnia 07 sierpnia 2018 roku i pisma Prezesa URE z dnia 19 września 2018 roku, na fakt: błędnej interpretacji przepisów dotyczących realizacji obowiązku umorzeniowego przez Prezesa URE, skutków przyjęcia błędnej wykładni w zakresie prawidłowej kalkulacji podstawy do realizacji obowiązku umorzeniowego wynikającego z art. 9a ust. 8 P.e., niemożności prawidłowego rozliczenia prawidłowego i faktycznego wolumenu sprzedanej energii elektrycznej na potrzeby tego obowiązku;

b. e-maila pracownika powódki do pracownika URE z dnia 14 października 2019 roku, e-maila pracownika powódki do pracownika URE z dnia 15 października 2019 roku, pisma powódki z dnia 07 czerwca 2019 roku, pisma powódki z dnia 06 września 2019 roku, wszystkie na fakt: braku należytego poinformowania powódki o okolicznościach mających wpływ na ustalenie jej obowiązków i wyjaśnienia wątpliwości powódki co do prawidłowej kalkulacji podstawy do realizacji obowiązku umorzeniowego wynikającego z art. 9a ust. 8 P.e.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zwolnienie strony (Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki] od udziału w posiedzeniu przygotowawczym, ze względu na hierarchiczną strukturę urzędu i przekazywanie spraw na niższe szczeble, zatem udział pełnomocnika będzie wystarczający jako osoby mającej pełną wiedzę w niniejszej sprawie,
3. pominięcie wniosków dowodowych powoda, jako nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i stwierdzonych dokumentami zebranymi w toku postępowania administracyjnego;
4. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Na skutek apelacji wniesionej przez powoda od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 6 września 2022 r., sygn. XVII AGa 236/22 uchylił zaskarżony wyrok w całości, zniósł postępowanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie w zakresie objętym nieważnością, tj. od dnia 24 stycznia 2022 r. i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że w dniu rozprawy zdalnej, tj. 24 stycznia 2022 r. pełnomocnik nawiązywał próby połączenia, lecz nie zostało ze strony Sądu I instancji w sposób techniczny umożliwiające uczestniczenie przez niego w rozprawie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego niewątpliwie techniczne czynności Sądu uniemożliwiły obecność pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu ogłoszenia wyroku. Sąd Okręgowy przeoczył, że w „poczekalni” aplikacji M. oczekiwały osoby będące reprezentantami powoda chcące wziąć udział w rozprawie zdalnej. W tej sytuacji obowiązkiem Sądu Okręgowego było informatyczne dopuszczenie ich do udziału w rozprawie. Powód tym samym został pozbawiony możliwości udziału w rozprawie przed sądem I instancji, a ostatecznie pozbawiony możliwości obrony swoich praw w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 22 czerwca 2007 r., znak: (...), udzielił Przedsiębiorcy - (...) S.A. z siedzibą w G., koncesja na obrót energią elektryczną na okres od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

W roku 2014 Przedsiębiorca, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej objętej koncesją, dokonał sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych. Tym samym Przedsiębiorca podlegał dyspozycji art. 9a ust. 8 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.).

Przedsiębiorca dokonał w 2014 roku sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości **15 850 124,410 MWh**, w tym **10 512 988,800 MWh** w okresie od dnia 30 kwietnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. W związku z powyższym był obowiązany do:

- a) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) na łączną ilość 410 006,563 MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej 45 100 721,93 zł (410 006,563 MWh x 110,00 zł/MWh),
- b) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) na łączną

ilość 174 351,369 MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej 11 029 467,60 zł (174 351,369 MWh x 63,26 zł/MWh),

c) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) na łączną ilość **2 439 013,402 MWh**, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej **26 829 147,42 zł** (2 439 013,402 MWh x 11,00 zł/MWh).

Przedsiębiorca przedstawił Prezesowi URE do umorzenia świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa:

a) w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 113 030,535 MWh,

b) w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne [w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 51 317,006 MWh,

c) w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 283 231,001 MWh.

Z wykazu podmiotów, które dokonały wpłaty na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zwanego dalej: „NFOŚiGW”), załączonego do pisma z dnia 22 września 2015 r. (znak: (...)) wynika, że Przedsiębiorca w dniu 30 czerwca 2015 r. uiszczył łącznie **64 064 950,00 zł** opłaty zastępczej, z czego biorąc pod uwagę wyjaśnienia Przedsiębiorcy kwotę:

a) **32 615 100,00 zł** uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) co odpowiada **296 500,909 MWh** energii elektrycznej,

b) **7 767 350,00 zł** uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada **122 784,54 MWh** energii elektrycznej,

c) **23 682 500,00 zł** uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada **2 152 954,545 MWh** energii elektrycznej.

Brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji przedmiotowego obowiązku w przypadku jednostki kogeneracji wymienionej w:

a) w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 475,119 MWh, co odpowiada **52 263,09 zł** opłaty zastępczej;

b) w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 249,823 MWh, co odpowiada **15 803,80 zł** opłaty zastępczej;

c) w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 2 827,856 MWh, co odpowiada **31 106,42 zł** opłaty zastępczej.

W związku z powyższym łączna kwota brakującej opłaty zastępczej wynosi **99 173,31 zł**.

Przedsiębiorca w roku 2018 osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną w wysokości **(...) zł**.

W sprawozdaniu finansowym za rok 2018, z którego wynika, że osiągnął on przychody ze sprzedaży w wysokości (...)zł.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym oraz twierdzeń stron, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 9a ust. 8 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2015 r.) odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 1a, są obowiązani uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 9l ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do 24 stycznia 2019 r.) wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 5, obliczoną w sposób określony w ust. 8a.

Z kolei zgodnie z treścią § 9 ust. 1 pkt 2 – obowiązującego do dnia 31 grudnia 2014 r. – Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 lipca 2011 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. z 2011 r., Nr 176 poz. 1052), obowiązek uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo uiszczenia opłaty zastępczej za 2014 r. uznaje się za spełniony jeżeli minimalny udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia z kogeneracji, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawiło do umorzenia lub z uiszczonej przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej, odniesiony do całkowitej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym przez przedsiębiorstwo energetyczne wyniósł nie mniej niż 1,1 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

W myśl art. 9a ust. 5 pkt 2 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym od dnia 30 kwietnia 2014 r. do dnia 3 kwietnia 2015 r.), opłaty zastępcze, o których mowa w ust. 8 pkt 2, stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i uiszczą się je na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 30 czerwca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

Ponadto z dniem 30 kwietnia 2014 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (zwanej dalej „ustawą nowelizującą” - Dz.U. z 2014 r. poz. 490), które przywróciły z tym dniem system wsparcia dla jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), ustalając jednocześnie poziom wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 8 ww. ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.) w odniesieniu do wszystkich jednostek kogeneracji.

Z kolei w myśl art. 5 ust. 3 ustawy nowelizującej, przy ustalaniu obowiązku za rok 2014, w odniesieniu do jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) nie uwzględnia się energii elektrycznej sprzedanej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 14 marca 2014 r. (tj. do dnia 29 kwietnia 2014 r.).

Na skutek zmiany ustawy – Prawo energetyczne, z dniem 30 kwietnia 2014 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 490), które przywróciły z tym dniem system wsparcia dla jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), ustalając jednocześnie poziom wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust 8 ww. ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3

kwietnia 2015 r.) w odniesieniu do wszystkich jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Stosownie do art. 4 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 490) dla roku 2014 zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej w odniesieniu do całkowitej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w art. 9a ust. 1a pkt 1 ustawy p.e. (w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2015 r.) dla przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedającego tę energię odbiorcom końcowym wynosił:

- a) 3,9 % dla jednostki kogeneracji o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.),
- b) 1,1 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.),
- c) 23,2 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Ponadto, zgodnie z treścią art. 186 ust. 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii, do wykonania i rozliczenia obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 8 ustawy P.e. za okres przed dniem wejścia w życie art. 179 pkt 5 ustawy o odnawialnych źródłach energii (tj. przed dniem 4 kwietnia 2015 r.) oraz w zakresie kar pieniężnych za nieprzestrzeganie tego obowiązku w tym okresie, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Słusznie podnosi pozwany, że powód nie neguje dosłownego brzmienia regulacji określających ciążący na nim obowiązek jako wolumen umorzonych świadectw pochodzenia lub uiszczonej opłaty zastępczej odniesiony **do całkowitej sprzedaży energii elektrycznej** odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w art. 9a ust. 1a pkt 1 ustawy **w danym roku kalendarzowym**. Zatem określony w art. 9a ust. 1 ustawy obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odnosi się **do rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym**.

Sposób interpretacji przepisów dotyczących wypełnienia obowiązku z art. 9a ust. 8 ustawy, proponowany przez powoda, ma zatem na względzie jedynie stan faktyczny zaistniały w indywidualnej sprawie, tym samym nie uwzględnia szeregu problemów związanych z egzekwowaniem wykładni celowościowej w odniesieniu do wymierzanych kar administracyjnych. Podmioty zobowiązane mogłyby obniżyć poziom realizacji obowiązku, gdy wolumen sprzedaży energii elektrycznej uległby obniżeniu po dacie realizacji obowiązku za dany rok, a w przypadku zwiększenia wolumenu sprzedanej energii nie podejmować adekwatnych działań ponieważ żaden przepis obowiązującego prawa nie obliguje ich do przeprowadzenia korekty wypełnienia obowiązku po dacie 30 czerwca danego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

Zdaniem Sądu, dokonane przez Powoda obniżenie wolumenu energii elektrycznej sprzedanej w danym roku kalendarzowym o korekty faktur dotyczących sprzedaży za lata poprzednie, jest wprost sprzeczne z brzmieniem art. 4 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy nowelizującej ponieważ odliczona ilość energii elektrycznej nie została sprzedana w roku dotyczącym wypełnienia obowiązku. Tym samym, podzielać stanowisko pozwanego należy stwierdzić, że posługiwanie się metodologią przyjętą przez Powoda spowodowałoby brak możliwości wyegzekwowania przyjętych zasad w przypadku jakiegokolwiek sporu pomiędzy Prezesem URE, a podmiotami zobowiązanymi ponieważ nie opiera się ona na żadnych regulacjach obowiązującego prawa dotyczącego wypełnienia tego obowiązku. Ewentualny spór dotyczący korekty wolumenu sprzedanej energii elektrycznej powinien dotyczyć roku kalendarzowego, w którym energia elektryczna została sprzedana do odbiorców końcowych, nie zaś roku w którym podmiot zobowiązany

pomniejszył wolumen sprzedanej energii elektrycznej w danym roku na podstawie przyjętej przez siebie metodologii rozliczenia obowiązku.

Z kolei odnosząc się do argumentów dotyczących brzmienia przepisów prawa dotyczących wystawiania faktur korygujących, zasad rozliczeń z odbiorcami za dostarczoną energią elektryczną oraz obowiązków sprawozdawczych i rachunkowych, zasadne jest podkreślenie, iż są one prawnie irrelewantne w stosunku do brzmienia przepisów regulujących zasady wypełnienia obowiązku publicznoprawnego, określonego w art. 9a ust. 1 ustawy. Przywołane przez powoda przepisy odnoszą się do kwestii płatności i rozliczeń z odbiorcami oraz między przedsiębiorstwami, nie mają zatem bezpośredniego zastosowania w odniesieniu do ciążących na powodzie obowiązków, w stosunku do Prezesa URE, które uregulowane są odrębnymi przepisami wynikającymi z ustawy - Prawo energetyczne.

W myśl art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy p.e. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r.), karze pieniężnej podlega ten, kto m.in. nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłaty zastępczej.

Decyzją z dnia 22 czerwca 2007 r., znak: (...), Prezes URE udzielił Przedsiębiorcy - **(...) S.A.** z siedzibą w G., koncesja na obrót energią elektryczną na okres od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

Skoro zatem powód w 2014 r. prowadził działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną i dokonał sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych, to prawidłowe jest stwierdzenie, iż podlegał on dyspozycji art. 9a ust. 8 ustawy P.e. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.).

Powód dokonał w 2014 r. sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości **15 850 124,410 MWh**, w tym **10 512 988,800 MWh** w okresie od dnia 30 kwietnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.

W związku z powyższym był obowiązany do:

- a) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) na łączną ilość 410 006,563 MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej 45 100 721,93 zł (410 006,563 MWh x 110,00 zł/MWh),
- b) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) na łączną ilość 174 351,369 MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej 11 029 467,60 zł (174 351,369 MWh x 63,26 zł/MWh),
- c) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) na łączną ilość 2 439 013,402 MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej 26 829 147,42 zł (2 439 013,402 MWh x 11,00 zł/MWh).

Przedsiębiorca przedstawił Prezesowi URE do umorzenia świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa:

- a. w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 113 030,535 MWh,
- b. w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne [w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.] w ilości 51 317,006 MWh,
- c. w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 283 231,001 MWh.

Z wykazu podmiotów, które dokonały wpłaty na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW”), załączonego do pisma z dnia 22 września 2015 r. wynika, że Przedsiębiorca w dniu 30 czerwca 2015 r. uiszczył łącznie 64 064 950,00 zł opłaty zastępczej, z czego biorąc pod uwagę wyjaśnienia Przedsiębiorcy kwotę:

a) 32 615 100,00 zł uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) co odpowiada 296 500,909 MWh energii elektrycznej,

b) 7 767 350,00 zł uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada 122 784,54 MWh energii elektrycznej,

c) 23 682 500,00 zł uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada 2 152 954,545 MWh energii elektrycznej.

Słusznie zatem uznał pozwany Prezes URE, że Brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji przedmiotowego obowiązku w przypadku jednostki kogeneracji wymienionej w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 475,119 MWh, co odpowiada 52 263,09 zł opłaty zastępczej, z w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 249,823 MWh, co odpowiada 15 803,80 zł opłaty zastępczej, zaś w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 2 827,856 MWh, co odpowiada 31 106,42 zł opłaty zastępczej.

Powyższe jednoznacznie świadczy, że Przedsiębiorca nie zrealizował w 2014 roku obowiązku określonego w przepisie art. 9a ust. 8 ustawy P.e. (w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2015 r.) albowiem nie uzyskał i nie przedstawił Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji dla jednostki wymienionej w: art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy P.e., art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy oraz art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy wez wskazanych wyżej ilościach lub uiszczenia opłat zastępczych w wyżej wymienionych wysokościach.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia przez pozwanego szeregu przepisów postępowania administracyjnego stwierdzić należy, iż zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie i doktrynie stanowiskiem, tego typu zarzuty są nieskuteczne przez Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ponieważ Sąd ten nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy (por. np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05). Jednakże, nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych, to zarzuty w tym zakresie nie mogą być skuteczne, o ile

uchybień te mogą być sanowane w toku postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem tutejszy Sąd zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym. Podkreślenia wymaga, że w niniejszej sprawie nie doszło do uchybień proceduralnych, które skutkować mogłyby uchyleniem lub zmianą zaskarżonej decyzji, a pozwany dokonał dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy. Wszechstronnie rozpatrzył zebrany materiał dowodowy i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych.

W przedmiotowej sprawie, powód nie uiszczył opłaty zastępczej oraz nie umorzył odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia z kogeneracji za energię elektryczną sprzedaną odbiorcom końcowym, nie można zatem uznać, że doszło do realizacji obowiązku lub zaprzestania naruszenia prawa. Ponadto, nie można uznać, że stopień szkodliwości popełnionego czynu był znikomy. Stąd też Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne, tj. odstąpienia od wymierzenia kary, bowiem przepis ten stanowi, że Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeśli stopień szkodliwości czynu jest znikomy a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Należy wskazać, że przesłanki te muszą wystąpić łącznie, co w niniejszej sprawie nie znalazło odzwierciedlenia w ustalonym stanie faktycznym.

Zdaniem Sądu nałożona na przedsiębiorcę kara pieniężna została nałożona w odpowiedniej wysokości.

Zgodnie z art. 56 ust. 2a pkt 3 ustawy – P.e. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r.) minimalna wysokość kary pieniężnej, wymierzonej w przypadku nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 8, nie może być niższa niż kwota obliczona według obowiązującego wzoru, zgodnie z którym kwotę nie uiszczonych opłat zastępczych należy pomnożyć przez współczynnik 1,3.

Jak wskazano powyżej nie uiszczona przez Przedsiębiorcę opłata zastępcza łącznie wynosi **99 173,31 zł**, zatem uwzględniając dyspozycję art. 56 ust. 2a pkt 3 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r.) minimalna wysokość kary pieniężnej nie może być niższa od **(...) zł**. Odnosząc wysokość wymierzonej kary do osiągniętego przez Przedsiębiorcę w roku 2018 przychodu z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną i wynoszącego **(...) zł**, wskazać należy, że stanowi ona (...) % tego przychodu i nie wybiega poza granice określone w art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Oceniając sytuację finansową Przedsiębiorcy, Prezes URE wziął pod uwagę informacje znajdujące się w przesłanym przez Przedsiębiorcę sprawozdaniu finansowym za rok 2018, z którego wynika, że osiągnął on przychody ze sprzedaży w wysokości **(...) zł**, z **zatem wymierzona kara pieniężna** nie wpłynie na płynność finansową Przedsiębiorcy.

Prezes URE wziął pod uwagę okoliczność, że przedsiębiorca nie był wcześniej karany za brak realizacji przedmiotowego obowiązku w związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców końcowych.

Zdaniem Sądu, kara w tej wysokości mieści się w limicie określonym w art. 56 ust. 3 prawa energetycznego, gdyż stanowi (...) % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2018 r. wynoszącego (...) zł. Wysokość kary gwarantuje osiągnięcie jej prewencyjnych i represyjnych celów. Stanowi realną dolegliwość dla podmiotu, mając zaś na uwadze dalsze działania powoda, zadziałała prewencyjnie dla zapobieżenia powtarzaniu się nagannego zachowania w przyszłości.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu, który wygrał proces kosztów tego procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję w wysokości 540 zł na podstawie §10 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński